

Styre: Fakultet for kunst, musikk og design

Styresak: SAK 15/20

Møtedato: 20. februar 2020

Dato: 13.02.20

Arkivsaksnr: 20/2200

Evaluering av verkstedsmodellen – anbefaling av modell

Bakgrunn

SAK 37/19, SAK 65/19 f), SAK 76/19 a)

Prosessen med evaluering av verkstedsmodellen ved Fakultet for kunst, musikk og design ble første gang lagt frem for fakultetsstyret 19. juni 2019 (SAK 37/19). Prosessen er fulgt opp høsten 2019, og ble avsluttet med at referansegruppen hadde sitt siste møte 6. februar 2020.

Fakultetsstyret fikk løypemelding i sitt møte 24. oktober (SAK 65/19 f) og i møte 12. desember 2019 (SAK 76/19 a).

Prosjektgruppen har etter forrige møte i fakultetsstyret arrangert et dagsseminar (24. januar) der verksmestre, fagansvarlige for verkstedene, studentrepresentanter, og representanter fra studieadministrasjon var tilstede. Gruppen diskuterte ulike problemstillinger opp mot de to modellene, og hva som er viktig å løse i den modellen som velges. Hovedformålet med seminaret var å få et enda bedre beslutningsgrunnlag for valg av modell.

Prosjektgruppen har vurdert resultatene fra seminaret sammen med tidligere funn fra intervjuene. Basert på dette har prosjektgruppen kommet med sin anbefaling til referansegruppen. Hovedfunnene både fra intervjuene og fra seminaret peker på en rekke utfordringer som ikke nødvendigvis handler om modell:

- Manglende rutiner for drift av verkstedene
- Behov for avklaring av roller (verksmestre, fagansvarlige, kursansvarlige, veiledere)
- Mangel på møteplasser mellom ulike involverte i verkstedsdriften
- Mandat for fagansvarlige og verksmestre på verkstedene¹ har ikke vært iverksatt og brukt slik det var tenkt
- Behov for bedre samarbeid mellom verksmestre og fagansvarlige
- Uklare forventninger og prosess for avklaring
- Bedre kommunikasjon i planlegging og gjennomføring.

Anbefaling av modell baserer seg på en vurdering av at de hovedutfordringer som er blitt synliggjort gjennom prosessen må kunne løses innenfor den modellen som velges. Valg av modell løser i seg selv ikke utfordringene, og prosjektgruppen har derfor lagt til grunn at det må skje et systematisk oppfølgingsarbeid over tid.

Prosjektgruppen foreslår en oppfølgingsplan slik at det er mulig å få etablert gode rutiner og få nødvendige avklaringer i en struktur som er kjent for alle som er involvert.

Referansegruppen fikk fremlagt prosjektgruppens anbefaling i møte 6. februar 2020, og kom til følgende konklusjon:

¹ Se vedlegg

«Referansegruppen takker for det grundige arbeidet prosjektgruppen har gjort. Referansegruppen støtter prosjektgruppen anbefaling av modell 1 og at denne testes ut videre som fakultetets modell for organisering av verkstedsmodellen. Videre vil referansegruppen påpeke viktigheten av at det blir gjort en videre oppfølging med de konkrete tiltakene som er skissert av referansegruppen».

Utfyllende informasjon om prosessen kan leses i det vedlagte rapport og i de refererte fakultetsstyresakene.

Fakultetsdirektørens kommentar:

Det har vært gjennomført en prosess der det er innhentet omfattende grunnlagsmateriale som er grundig vurdert av prosjektgruppen. Prosjektgruppen har i tillegg til materiale fra intervjuene avholdt et seminar for å ha et best mulig grunnlag for sine konklusjoner.

Fakultetsdirektøren finner at prosjektgruppen har gjort et grundig arbeid.

Organiseringen av verkstedene har stor betydning for instituttens forskning og studietilbud. Fakultetsledelsen mener derfor, med henvisning til KMDs reglement, at også instituttrådene må uttale seg om rapporten før fakultetsstyret fatter endelig beslutning.

Fakultetsstyret inviteres til å komme med kommentarer til anbefalingene i rapporten.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret ber om at rapporten sendes på høring til instituttene, og at saken legges frem til fakultetsstyret 19. mars for endelig vedtak om modell.

Frode Thorsen
dekan

Synnøve Myhre
fakultetsdirektør

ELIHØ 13.02.20

Vedlegg

- Rapport fra prosjektgruppen
- Mandat for fagansvarlige og verksmestre på verkstedene

NOTAT – Verkstedsevalueringen ved Fakultet for kunst, musikk og design – vurderinger fra prosjektgruppen – anbefaling til referansegruppen

Dette notatet er en oppsummering og anbefalinger fra prosjektgruppen i forbindelse med verkstedsevalueringen ved KMD. Prosjektgruppen er blitt bedt om å vurdere valg av modell for verkstedsfunksjonen ved fakultetet. I dette notatet redegjør arbeidsgruppen for sine vurderinger og anbefalinger overfor referansegruppen.

Kort om prosessen:

Proessen med evalueringen av verkstedene startet med sak i fakultetsstyret 19. juni (SAK 37/19), og har videre blitt fulgt opp underveis med kontinuerlige orienteringssaker til fakultetsstyret (SAK 65/19 f) og 76/19a)). Det har vært etablert en egen gruppe i TEAMS der både prosjektgruppe og referansegruppe har hatt tilgang til alle dokumenter. Dette notatet forutsetter at referansegruppen har lest tilgjengelige dokumenter, og vil i hovedtrekk belyse helt konkrete vurderinger som prosjektgruppen har gjort.

Prosjektgruppen fikk følgende mandat ved oppnevning:

- 1) Utrede funksjonaliteten til de to modellene¹ med utgangspunkt i de fire* kriteriene som er skissert.
- 2) Komme med forslag til valg av modell og tiltak som bør iverksettes.

*Kriterier:

- Faglig utvikling av verkstedene
- Tilgjengelighet ift oppfylning av læringsutbytte
- Tilgjengelighet for ansatte
- Dimensjonering av ressurser i verkstedene

Opprinnelig var saken om modell berammet til endelig vedtak i fakultetsstyret 12. desember 2019, men prosjektgruppen ba om noe mer tid for å gjøre de endelige vurderinger. Fredag 24. januar ble det avholdt et seminar med verksmestre, fagansvarlige, og representanter fra studieadministrasjon og studenter. Det ble jobbet med konkrete problemstillinger for å belyse ulike fordeler og ulemper i de to foreslåtte modellene.

Mandag 3. februar hadde prosjektgruppen et møte der resultatene og innspillene fra seminaret ble vurdert. Disse, sammen med tidligere resultater fra intervjuene, har dannet hovedgrunnlag for prosjektgruppens vurderinger.

Prosjektgruppens vurderinger

En av grunnene til at prosjektgruppen ba om noe mer tid for å ta en endelig avgjørelse var behov for å få belyst flere problemstillinger ved de to modellene. Dette ble blant annet gjort ved å arbeide med konkrete spørsmål på seminaret. Det ble tydelig for seminardeltagerne at flere av utfordringene som oppleves i dag ikke er avhengig av modell, men en rekke andre faktorer som vi så langt ikke har klart å løse i et nytt fakultet. Uavhengig av anbefaling av modell vil det være en rekke utfordringer som må

¹ Beskrivelse av modellene, se siste side.

løses. Mye handler om å forbedre rutinene i drift a verkstedene, og må utvikles uavhengig av modell. Underveis både i intervjuer og i diskusjonene i etterkant, har følgende utfordringer vært påpekt:

- Manglende rutiner for drift av verkstedene
- Behov for avklaring av roller (verksmestre, fagansvarlige, kursansvarlige, veiledere)
- Mangel på møteplasser mellom ulike involverte i verkstedsdriften
- Mandat for verkstedene har ikke vært iverksatt og brukt slik det var tenkt
- Behov for bedre samarbeid mellom verksmestre og fagansvarlige
- Uklare forventninger og prosess for avklaring
- Bedre kommunikasjon i planlegging og gjennomføring.

Prosjektgruppen vurderte disse punktene i sine møter før seminaret, men ønsket å legge opp til en tilnærming med konkrete problemstillinger for å få belyst de ulike fordelene og ulemper med de to modellene. Innspill fra alle gruppene på seminaret ble samlet inn som bakgrunnsmateriale for den videre diskusjonen i prosjektgruppen.

Det tegner seg ikke et entydig bilde av resultatene fra seminaret, men prosjektgruppen får i stor grad bekrefter at organisering, rutiner, kommunikasjon, rolleavklaringer og forventninger ikke har fungert godt nok i det nye fakultetet. Samtidig var det en erkjennelse av at mange av de konkrete problemstillingene ikke handler om modell, men at vi klarere å lage gode nok rutiner og samarbeidsformer innenfor den modellen som velges.

Det som er veldig tydelig er at en modell 2 krever en ganske radikal endring i hvordan vi drifter verkstedene. I den modellen gis personalansvaret til instituttlederene, som da vil gjøre at instituttlederene får en mye større rolle i den direkte oppfølgingen av verkstedene. En slik direkte oppfølging vil føre med seg flere administrative oppgaver, personalansvar for verksmestre og organisering av verkstedsdriften innenfor eget institutt. I tillegg er det blitt pekt på faren for økt privatisering av verkstedsfunksjonen og uklare ansvars- og beslutningslinjer. Det kan bli utfordringer i vurdering av hvilket institutt som skal "eie" hvilket verksted og få til en ressursfordeling som er fornuftig og etterprøvbart.

Modell 1 har også utfordringer, men prosjektgruppen vurderer slik at den eksisterende modellen har større potensial for å løse mange av de utfordringene som det vises til i intervjuer og på seminaret, og at denne modellen er best for å oppnå fakultetets strategiske mål. Det kreves også mye i beskrivelse av roller, forventninger og ansvarsområder for at denne modellen skal kunne fungere godt. Særlig viktig blir det at verkstedene faglig forankres og blir en del av den faglige strukturen og utviklingen på instituttet. Fordelen er at strukturen er klar og at det er tydelige linjer og styringsstruktur. Det vil imidlertid bli viktig å skille praktisk administrative /tekniske oppgaver og det som er faglige vurderinger.

Ett av kriteriene som skulle vurderes var den faglige utviklingen av verkstedene. Prosjektgruppen mener at denne utviklingen ikke løser seg i bedre i modell 2, selv om instituttet får ansvaret for verkstedene. Instituttleder vil i begge modellene være nærmeste personalansvarlige for fagansvarlige og andre ansatte ved instituttet, og vil i sin kraft av å være personalleder ha de samme virkemidlene uavhengig av modell. Det vedtatte mandatet for faglig forankring og prinsipper for faglig utvikling, undervisning og investeringer, oppfattes som et svært relevant verktøy, men har ikke blitt gjort i praksis.

De øvrige kriteriene som var gitt i mandatet som omhandlet studentens læringsutbytte, tilgjengelighet for ansatte og dimensjonering av ressursene verkstedene, mener prosjektgruppen ikke løses av modellvalget, men må løses og vurderes innenfor den modellen som velges.

Begge modeller har fordeler og ulemper. Det som er viktigst uansett modell er rolleavklaring, god planlegging, fellesmøteplaner/deadline, oppfølging og tydelig ansvarsfordeling. Uten det fungerer ingen av modellene.

Sitat fra gruppearbeidet på seminar 24. januar

Prosjektgruppen mener det er en stor utfordring at fagansvarlige har for lite tilstedeværelse både på verkstedene, men også generelt ved fakultetet. Dette er en stor utfordring som skaper vanskeligheter når det gjelder oppfølging av prosedyrer og rutiner. Prosjektgruppen vil derfor anbefale at det i forlengingen av arbeidet lages en egen sak som problematiserer og tar opp utfordringer ved tilstedeværelse for ansatte.

Prosjektgruppens konklusjon:

Basert på en helhetsvurdering med bakgrunn i intervjuer, innspill og diskusjoner, samt seminaret 24. januar, vil prosjektgruppens medlemmer anbefale at verkstedsorganiseringen beholdes slik den er i dag (Modell1).

For å kunne løse mange av de utfordringene som er avdekket i evalueringen anbefaler prosjektgruppen følgende oppfølging av arbeidet:

- Det arrangeres et halvdagsseminar med oppfølging og kartlegging av de konkrete funnene
- Det settes ned arbeidsgrupper for å utvikle rutiner og prosedyrebeskrivelser for verkstedsdriften. Både verksmestre, fagansvarlige og studieadministrasjonen må være delaktig i utviklingen av rutinene.
- Innarbeiding og kommunikasjon av de nye rutinene.
- Iverksetting fra og med høsten 2020.

Det bør legges opp en prosess som avsluttes april/mai våren 2020 slik at det blir mulig å implementere nye rutiner før oppstart av nytt studieår.

Prosjektgruppen er enstemmig i vurderingene og konklusjonen til referansegruppen, og avslutter med dette sitt arbeid.

Bergen 4. februar 2020

Nathan Corum, Åsil Bøthun, Svein Petter Knutsen, Vidar Lidtun, Sara Bjørneset, Eli Neshavn Høie

Beskrivelse av de to foreslåtte modellene

- 1) Videreføre dagens organisering, men med et enda tydeligere mandat for de fagansvarlige for verkstedene, og sikre at de fagansvarlige har frigitt tid til å ivareta den rollen. Seksjonsleder stillingen lyses ut på nytt.
- 2) Verksmestrene tilbakeføres til instituttene og den faglige linjen, men med mandat til å utvikle verkstedene for fagligvirksomhet og undervisning. Instituttene blir ansvarlig for fagligutvikling og gjøre verkstedene tilgjengelig for studenter og ansatte på vegne av fellesskapet.

Faglig forankring av verkstedene og styrende prinsipper for faglig utvikling, undervisning og investeringer.

Bakgrunn

Verkstedene til KMD er organisert som en fellesfunksjon for alle de tre instituttene. Verkstedene er forstått som integrert og styrt av den faglige aktiviteten og KU profilen ved instituttene og fakultetet. Ved innflytting i nybygget i Møllendal er det behov for å tydeliggjøre verkstedenes faglige forankring og profil.

Kort beskrivelse av instituttens fagområder og benevning av hvilke verksteder/labber dette gjelder skal inn her.

Tidsfordeling mellom instituttene:

Tilgang til verkstedene fordeles mellom kunst og design etter malen 40 % + 40 % + 20 %: undervisning 80 % av tiden og 20% til 'åpne uker' for å sikre prosjekttid for studenter og KU. Undervisning foregår tirsdag, onsdag, torsdag. Mandag og fredag holdes utenfor ordningen i tillegg til 20% åpne uker, og gir fleksibilitet til KU- og sikrer tilgang for studenter som ikke er i kurs. Det må tas spesielt hensyn til åpne perioder og tilgang i eksamenssemesteret og spesielt i perioden fra mars-juni hvor kurs ikke må blokkere eksamensarbeidet. Det kjøres en prøveperiode på dette ut studieåret 2018/19 med semestervise evalueringer. Det må videre utredes tilgang til GA, for Design og Kunst og for GAs stab og studenter i Møllendal. En slik fordeling sikrer instituttene forutsigbarhet i planlegging og lik tilgang til verkstedene og verksmester.

Fagperson:

Til hvert verksted/lab/spesialrom og utsyr oppnevnes det en fagperson fra de instituttene som har undervisningsbehov og som har faglige stillinger og kompetanse knyttet til verkstedet. Det kan også være behov for gjensidig oppnevning av fagperson mot musikk (Eks: Elektroniske og digitale medier, Lydteknikk). Alle institutt må sikres tilgang til fakultetets verksteder/ undervisningsrom/ spesialrom/ utstyr ved behov-

Fagpersonene utpekes av instituttene, og skal ha ansvar for faglig utvikling av verkstedet, forankret i KU profil og KU basert undervisning. Kompetansekravet er minimum førsteamanuensis. Instituttene bestemmer selv hvilke verksteder de vil ha en fagansvarlig knyttet til, etter behov og volum på undervisning/KU. Institutt som velger ikke å oppnevne fagansvarlig vil fortsatt ha tilgang til kurs og annen bruk av verkstedet ref. tidsfordelingsprinsippet.

Styrende prinsipper for forvaltningene av verkstedene

- Seksjon for verksteder og tekniske tjenester skal legge til rette for teknisk støtte og opplæring for studenter og stab i forbindelse med undervisning og KU.
- Seksjonen er ansvarlig for HMS ved det enkelte verksted, med spesiell vekt på materialer, utstyr, og arbeidsprosess (f.eks ergonomi). Seksjonen må også sikre at HMS er ivaretatt i all undervisning og all fagstab plikter seg å rette seg etter de HMS retningslinjene som verkstedet til enhver tid har ansvar for. Seksjonen skal aktivt søke å bruke digitaliserte løsninger for HMS arkiv, rapporter og godkjenninger for å gi og sikre tilgang til informasjon både til f. Eks material/stoff kartotek, og info om studenter/stab med godkjent HMS sertifisering tilgjengelig for f. eks vikarer.
- Introkurs/HMS/sertifiseringskurs skal gjøres av verksmester. Alle andre kurs skal alltid ledes av en faglig ansatt som må være i aktiv dialog med verksmester.
- Tilgang til fasilitetene skal være faglig begrunnet og man må skrive at den holder god faglig kvalitet. Fellesfunksjon betyr at fakultetets stab og studenter og andre fakultetet godkjenner (f. Eks et EVU kurs), har rett til å bruke verksteder og utstyr og få veiledning og teknisk assistanse av verksmester, men at volum på dette må avklares etter gjeldene prinsipp om faglig volum og prosentfordeling av tid.
- Undervisning skal prioriteres, men det skal fristilles tid til fordypning og KU- arbeid.
- Instituttene skal sikres prioritert tilgang til verkstedene som samsvarer med fagområdenes faglige profil, kompetanse, ressurser, læringsmål og behov for faglig fordypning og utvikling.
- Kunstnerisk utviklingsarbeid fra både kunst og design skal foregå i verkstedene, uten at det skal gå på bekostning av undervisningen.
- Man skal tilstrebe en åpen og faglig generøs profil på verkstedene.

Oppgaver fagansvarlige skal ha

- De fagansvarlige skal være sentrale i rekruttering av verksmester innen fagområdet, og sikre at verksmestrene har relevant kompetanse som kan møte skiftende faglige behov til enhver tid.
- Gjøre faglige prioriteringer i samarbeid med den/de andre fagpersonen(e). Gi føringer for den faglige aktiviteten, og bistå i prioritering av undervisning og KU aktivitet. I de tilfellene der ulike behov kolliderer, skal det styrende prinsipp være instituttets volum på faglige årsverk/kompetanse og KU- aktivitet knyttet til feltet/mediet.
- Fagansvarlige skal være sentrale i planleggingen av bruk av verkstedene for vår- og høstsemesteret sammen med programansvarlige/programkoordinator og

verkstedsleder. Tilgang til fasilitetene skal være faglig begrunnet og man må sikre at den holder god faglig kvalitet. Instituttene må ha felles frister for fremdriften av undervisningskalenderarbeidet.

- Fagansvarlige skal bidra i prioritering av utstyrskjøp, investeringer og innspill til budsjett. Prioritering av investerings- og utstyrskjøp skal behandles i forskningsutvalget.
- Fagansvarlige skal ha hatt HMS-opplæring og teknisk innføring på verkstedene.
- Det legges opp til faste møter mellom de fagansvarlige, verksmester og verksmesterleder for verkstedene hver måned. Ordningen revurderes etter prøveperiode.

Følgedokumenter:

Det skal utarbeides arbeidsdokument med beskrivelse av verksted/ rom/ lab, med oversikt over fagansvarlige og verksmestere som er knyttet til ressursen.

Instituttene må kort beskrive instituttets volum på faglige årsverk/kompetanse og KU-aktivitet knyttet til feltet/mediet, og hvordan det forvaltes og forstås. Det er behov for at det utarbeides en felles undervisningskalendergrid med indikasjon på tidsfordeling som kan være en rettleider i kalenderarbeidet